

Vincent van Gogh. ***Człowiek i artysta***

Jest jednym z najbardziej znanych malarzy w historii, a jego dzieła, takie jak *Gwiazdzista Noc*, *Taras kawiarni w nocy*, czy rozpoznawalne na całym świecie *Słoneczniki* to cenne zbiory wielu światowych muzeów. Twórczość holenderskiego malarza Vincenta van Gogha, a szczególnie tajemnicza biografia mistrza, jest przedmiotem wielu badań i domysłów. O artyście powstała niezliczona liczba książek, jedną z nich jest album autorstwa Agnieszki Kijas pt. *Vincent van Gogh. Człowiek i artysta*, wydany nakładem wydawnictwa SBM w Warszawie w 2018 roku. Książka jest wyjątkową analizą dorobku artystycznego van Gogha w kontekście jego biografii. Jak wskazuje podtytuł, celem autorki było nie tylko zaprezentowanie dzieł malarskich, ale szersze spojrzenie na historię artysty, analizę cech jego złożonej osobowości, zrozumienie motywacji wyborów.

Na początku warto zwrócić uwagę na budowę wspomnianej publikacji. Album jest znacznie większy od standardowej książki (format: 241 × 330 mm) oraz ma twardą oprawę. Na przedniej stronie okładki i na grzbiecie znajduje się fragment reprodukcji obrazu *Noc Gwiazdzista*, a więc dominuje kolor niebieski i żółty. Również tytuł jest kolo-

ru żółtego, wykorzystano font bezszeryfowy, trochę przypominający pisanekę. Tytuł znajduje się w centralnej części strony, natomiast do podtytułu i nazwiska autorki wybrano kolor biały i inny font. Cała kompozycja okładki to bardzo dobre rozwiązanie, gdyż oprócz tego, że kolory się dopełniają, to jest ona bardzo charakterystyczna, rozpoznawalna i od razu wskazuje na tematykę książki. Tylna strona okładki to inna reprodukcja obrazu van Gogha, tym razem to *Autoportret* z 1889 roku, nie ma na niej biogramu ani zdjęcia autorki. Tutaj dominuje kolorystyka niebieska, zielona, bladożółta. Książka posiada także białą kapitałkę, która dobrze komponuje się z barwną okładką oraz wkładkę o fantazyjnym wzorze, przypominającym pociągnięcia pędzlem, w beżowym kolorze. W projekcie zastosowano żywą paginę, w której wykorzystano tytuły rozdziałów, a numery stron umieszczone są w lewym, dolnym rogu.

W środku albumu, tuż za stroną redakcyjną znajduje się dwułamowy spis treści, na którego tle, za jasną powłoką, dostrzec można reprodukcję *Słoneczników*. Na końcu publikacji autorka umieściła chronologię wydarzeń, streszczając krótko poszczególne etapy życia artysty z podziałem na lata oraz bibliografię i spis źródeł zdjęć wykorzystanych w publikacji.

Książka *Vincent van Gogh. Człowiek i artysta* zawiera różnej wielkości ilustracji. Wszystkie są kolorowe, większość znajduje się blisko miejsca w tekście, do którego się odnosi, zdarzają się także całokolumnowe przedruki obrazów lub ilustracji na rozwarciu, szczególnie na oznaczenie kolejnych rozdziałów książki. Obrazy wykorzystane w publikacji są w bardzo dobrej jakości, oddają piękno, precyzję rzeczywistych malowideł i robią ogromne wrażenie na czytelniku. Dodatkowo format książki sprzyja efektownemu przedstawieniu dzieł. W publikacji znajdziemy nie tylko reprodukcje obrazów, lecz również zdjęcia z rodzinnego al-

bumu Vincenta van Gogha, fotografie miejsc ważnych w jego biografii: miast, budynków, krajobrazów. Wszystkie ilustracje są podpisane. Pod względem edytorskim książka jest opracowana starannie, nie znajdziemy tam wdów, sierot czy szewców, nie rzucają się w oczy również żadne literówki.

Biografia Van Gogha jest niezwykle przejmująca i dramatyczna. Trudno uwierzyć, że tak wybitny artysta sprzedał za życia tylko jeden obraz, a jego sztuka w żaden sposób nie była doceniana przez krytyków oraz odbiorców. Życie prywatne malarza również pełne było rozczarowań, niepowodzeń. Już od najmłodszych lat czuł się odrzucony przez rodziców, postrzegany przez pryzmat starszego brata, który zmarł przed jego narodzeniem. Kolejne doświadczenia, takie jak tęsknota za domem w czasach szkolnych, trudności w podejmowanych pracach zarobkowych, czy nieszczęśliwa miłość spotęgowały cierpienie artysty. Autorka odkrywa przed czytelnikiem wiele ciekawych, nieznanych faktów z życia van Gogha oraz zastanawia się nad dotychczas nierozstrzygniętą kwestią, przedmiotem sporu badaczy, mianowicie nad śmiercią malarza. Powszechnie sądzi się, że było to samobójstwo, ale sprawa jest tajemnicza i niektórzy biografowie twierdzą, że mogło być to morderstwo.

Książka Agnieszki Kijas jest spójnym i funkcjonalnym projektem. Mimo że rozmiar publikacji jest większy niż zazwyczaj, a waży ona prawie dwa kilogramy, to spełnia swoje założenie, gdyż w sposób bogaty, przejrzysty i ciekawy prezentuje postać Vincenta van Gogha, a w szczególności przedstawia chronologicznie cały dorobek artystyczny malarza. Oprócz najsławniejszych dzieł, wykorzystywanych tak często w popkulturze, mamy okazję ujrzeć chociażby pierwsze szkice malarza, poznać jego inspiracje. Co najmniej kilka kolorowych ilustracji na każdej stronie sprawia jednak, że wyprodukowanie książki jest

dość drogie, co przekłada się także na sugerowaną cenę okładkową, wysoką w porównaniu do standardowych publikacji. Wydaje się więc, że album przeznaczony jest raczej dla fanów sztuki van Gogha, entuzjastów postimpresjonizmu czy, ogólniej, wielbicieli malarstwa. Myślę jednak, że książka jest niezwykle ciekawa i zdecydowanie warta uwagi szerszej publiczności.

Z WŁASNEJ
WOLI

VINCENT VAN GOGH

